

Eläinlääkintähuollon suunnitelma Oulun seudun ympäristötoimi

2015 – 2019

Päivitys 2018

SISÄLLYSLUETTELO

1. JOHDANTO	1
2. VOIMAVARAT	1
2.1. Henkilöressurit, vastualueet ja työnjako.....	1
2.2. Henkilökunnan pätevyyden ja osaamisen varmistaminen.....	2
3. TIETOJÄRJESTELMÄT	3
4. YHTEISTYÖ JA VIESTINTÄ	4
4.1. Viranomaisten välinen yhteistyö ja viestintä.....	4
5. MAKSUT	4
6. VALVONNAN TOIMEENPANO	5
7. ELÄINTEN TERVEYDEN VALVONTA	5
7.1. Eläintautivalmius.....	5
7.2. Eläintautiepäilyt ja tapaukset.....	6
7.3. Eläintautien ilmoittaminen.....	6
7.4. Terveysvalvontaohjelmat.....	7
7.5. Vesiviljelylaitosten terveystarkastus.....	7
7.6. Muu eläintautivalvonta.....	8
7.6.1. Eläinten keinollinen lisääntyminen.....	8
7.6.2. Kyyhkyslakat.....	8
8. ELÄINTEN MERKITSEMINEN JA REKISTERÖINTI	8
9. ELÄINTEN LÄÄKITSEMISEN VALVONTA	8
10. SISÄMARKKINAKAUPPA, VIENTI JA TUONTI	9
10.1. Sisämarkkinatuonti.....	9
10.2. Sisämarkkinavienti.....	9
10.3. Vienti EU:n ulkopuolisiin maihin.....	9
10.4. Tuonti EU:n ulkopuolelta ja eläinlääkinnällinen rajatarkastus.....	10
11. ELÄINTEN HYVINVOINNIN VALVONTA	10
11.1. Epäilyyn perustuva eläinsuojelutarkastus.....	11
11.2. Luvan- ja ilmoituksenvaraiseen toimintaan ilman epäilyä kohdistuva tarkastus.....	12
11.3. Eläinsuojeluvalvojat.....	12
11.4. Eläinkuljetukset.....	12
12. ELÄIMISTÄ SAATAVAT SIVUTUOTTEET	12
12.1. Sivutuotteita käyttävät toimijat.....	13
12.2. Sivutuotteiden hautaaminen.....	13
13. TÄYDENTÄVIEN EHTOJEN VALVONTA	13
14. ELÄINLÄÄKÄRIPALVELUJEN JÄRJESTÄMINEN	14
14.1. Peruseläinlääkäripalvelu.....	14

14.2.	Sisältö.....	14
14.2.1.	<i>Puhelinneuvonta</i>	14
14.2.2.	<i>Sairaanhoito</i>	14
14.2.3.	<i>Terveystenhoito</i>	15
14.2.4.	<i>Eläinten lopetus</i>	15
14.2.5.	<i>Todistukset</i>	15
14.3.	Tuotantoeläinten terveydenhuolto.....	15
14.4.	Yksityinen palvelutarjonta.....	15
14.5.	Kiireellinen eläinlääkäriapu.....	15
14.5.1.	<i>Suureläinpäivystys</i>	16
14.5.2.	<i>Pieneläinpäivystys</i>	16
14.5.3.	<i>Keskitetty yhteydenottopalvelu</i>	16
14.5.4.	<i>Virkatehtävät virka-ajan ulkopuolella</i>	16
14.6.	Saatavuus ja laatutavoitteet.....	16
14.6.1.	<i>Ajanvaraus</i>	16
14.6.2.	<i>Saatavuus</i>	17
14.6.3.	<i>Palautteen kerääminen ja valitusten käsittely</i>	17
14.7.	Toimitilat.....	18
14.8.	Välineresurssit.....	18
14.9.	Ostopalvelut.....	19
14.10.	Perustason ylittävät palvelut.....	19
14.10.1.	<i>Erikoiseläinlääkäripalvelut</i>	19
14.10.2.	<i>Remissiomahdollisuudet</i>	19
14.10.3.	<i>Laboratoriopalvelut</i>	19
15.	SEURANTA, ARVIOINTI JA RAPORTOINTI	19
15.1.	Valvontasuunnitelma.....	19
15.2.	Eläinlääkäripalvelujen käytön tilastointi.....	20
15.3.	Muu raportointi.....	20
	Liite 1 Resurssitarpeen kartoitus.....	21
	Liite 2 Henkilöstöresurssit ja toimenkuvat.....	23
	Liite 3 Painopistealueet.....	24

1. Johdanto

Oulun seudun ympäristötoimi liikelaitos on Oulun kaupungin hallintokunta, joka vastaa eläinlääkintähuollosta Hailuodon, Kempeleen, Limingan, Lumijoen, Oulun, Muhoksen ja Tyrnävän kunnissa. Oulun kaupungin Yli-Iin suuralueen kunnan eläinlääkintähuolto ostetaan Oulun kaaren ympäristöpalveluista. Ympäristötoimessa on eläinlääkintähuoltoyksikön lisäksi ympäristöterveydenhuollon ja ympäristönsuojelun yksiköt.

Kunnan on laadittava suunnitelma eläinlääkintäpalveluista sekä eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonnan järjestämisestä alueellaan. Velvoite perustuu eläinlääkintähuoltolakiin (765/2009, § 10). Tämä on Oulun seudun ympäristötoimen toimialuetta koskeva suunnitelma vuosille 2015–2019 päivitetty versio vuodelle 2018. Oulun seudun ympäristötoimen johtokunta hyväksyy suunnitelman päivityksen vuosittain. Suunnitelman toteutumisesta laaditaan ympäristötoimen johtokunnalle raportti toimintavuoden päätyttyä. Hyväksytty raportti lähetetään myös aluehallintovirastolle.

Oulun seudun ympäristötoimen eläinlääkintähuolto täyttää eläinlääkintähuoltolain vaatimukset.

2. Voimavarat

2.1. Henkilöresurssit, vastualueet ja työnjako

Oulun seudun ympäristötoimen eläinlääkintähuollon resurssitarpeen kartoitus on liitteenä 1. Siihen on koottu toimialueen eläinlääkintähuollon resurssitarpeeseen vaikuttavat asiat. Eläintilojen määrät selvitetään MMM-tilastokeskuksesta. Arvio hevostilojen määrästä pyydetään aluehallintovirastosta.

Eläinlääkintähuollon toiminnan riittävyyttä arvioidaan mm. ympäristötoimen strategiaan kirjatulla tavoitteilla. Tavoitteeksi on kirjattu peruseläinlääkintäpalveluiden ja ympärivuorokautisen päivystyksen turvaaminen ja toimivat sijaisuusjärjestelyt. Erityisesti toimiva päivystys on kriittinen alue kunnallisessa eläinlääkintähuollossa. Oulun seudun ympäristötoimen eläinlääkintähuollossa on eriytetty pieneläin ja tuotantoeläinpäivystys, mikä tarkoittaa kahden eläinlääkärin yhtäaikaista työskentelyä virka-aikojen ulkopuolella. Eläinlääkintähuollon yksikössä on noin kymmenen henkilötyövuoden verran praktikkoeläinlääkäreitä. Henkilökunnan määrässä on huomioitu eriytetty päivystys, lyhytaikaisten poissaolojen sijaisuusjärjestelyt, aikaa vievät palvelut kuten terveydenhuolto ja synergiaetu praktiikka ja virkatehtävien välillä. Lisäksi on huomioitu liitteenä oleva resurssikartoitus.

Ympäristötoimessa on valvontaeläinlääkärin virka, joka ei ole kiinteässä asiakassuhteessa eläinten omistajiin, jolloin jääviysongelmia ei synny.

Eläinlääkärivastaanotolla työskentelee eläinlääkäreiden lisäksi viisi avustajaa. Heistä yksi toimii vastaavana eläintenhoitajana. Lisäksi vastaanotolla on ajoittain työvoimaviranomaisen kautta henkilöitä työllistämismäärärahatavalla. Riittävä määrä avustavaa henkilökuntaa mahdollistaa avustajan käytön apuna eriytettyssä pieneläinpäivystyksessä sekä päivittäisen keskitetyn yhteydenottopalvelun ylläpitämisen.

Toimivat sijaisjärjestelyt ja riittävä henkilöstömäärä ovat erittäin tärkeitä asioita henkilöstön jaksamisessa. Näissä asioissa on Oulun seudun ympäristötoimessa onnistuttu. Myös työyhteisön tuki haastavissa

potilastapauksissa tai valvontatehtävissä tukee jaksamista. Valvontakäynneille voidaan lähteä tarvittaessa kahden eläinlääkärin voimin tai poliisilta pyydetään virka-apua. Työturvallisuutta kehitetään ja siitä keskustellaan säännöllisesti liittyen sekä valvontaan että praktiikkatyöhön. Eläinsuojeluvalvontaan liittyen pidetään yhteisiä palavereita yhteistyötahojen, kuten poliisin, eläinsuojeluyhdistysten ja löytöeläinkotien kanssa aina tarpeen mukaan. Tarvittaessa valvontaa tekeville eläinlääkäreille järjestetään työnohjausta. Ympäristötoimessa on laadittu myös henkilöstön kanssa yhdessä riskianalyysin päivitys, jossa työturvallisuusasioita on käsitelty ja pohdittu laajasti.

Yhteenveto eläinlääkintähuollon henkilökunnan toimenkuvista ja työnjaosta on liitteessä 2.

2.2. Henkilökunnan pätevyyden ja osaamisen varmistaminen

Jokaiselle eläinlääkintähuollon työntekijälle laaditaan kirjallinen toimenkuva. Jokaisen eläinlääkärin oikeudet toimia eläinlääkärinä tarkistetaan Elintarviketurvallisuusvirastosta työsuhteen alkaessa. Eläinlääkäreiden toimien kuvissa huomioidaan mahdollinen erityisosaaminen kuitenkin siten, että kaikki kunnalliselle eläinlääkintähuollolle kuuluvat osa-alueet tulevat huomioiduksi. Kaikkien praktikkoeläinlääkäreiden toimenkuvaan kuuluu perustoimenpiteet kaikille kotieläimille tarvittaessa. Lisäksi kaikki tekevät virkatehtäviä tarvittaessa.

Uudelle työntekijälle järjestetään perehdytys, joka sisältää Oulun kaupungin, ympäristötoimen ja eläinlääkintähuollon toimintaan perehdyttämisen niiltä osin kuin se on tarpeen huomioiden työskentelyjakson pituus ja sisältö. Työntekijän vastuulla on pyytää lisäperehdytystä tarvittaessa.

Eläinlääkäreiden perehdytyksestä vastaa ympäristötoimen hallinnollisissa asioissa vastaava eläinlääkäri. Eläinlääkintään ja vastaanoton toimintaan liittyvissä asioissa perehdytyksestä vastaa henkilökohtaisesti nimetty tutorelääkäri. Lisäksi pieneläinhoitajat osallistuvat vastaanoton toimintaan liittyvään perehdytykseen. Yhteisvastaanotto luo erinomaisen mahdollisuuden eläinlääkärille työpaikan sisäiseen konsultaatioon.

Avustavan henkilökunnan perehdytyksestä ja koulutuksesta vastaa vastaava pieneläinhoitaja, mutta myös muut hoitajat ja kaikki eläinlääkärit osallistuvat perehdytykseen. Avustavan henkilökunnan toimenkuvaan ei sisällytetä tehtäviä, joiden suorittamiseen tarvitaan eläinlääkärin koulutus. Esimerkiksi lääkkeiden luovutus vastaanotolta edellyttää aina eläinlääkärin lääkemääräystä.

Eläinlääkäreillä on mahdollisuus osallistua työnantajan kustannuksella peruseläinlääkintään liittyvään täydennyskoulutukseen. Koulutukseen osallistumisen ehtona on koulutuspalautteen antaminen työyksikölle koulutuksen jälkeen. Vuosittain toistuvia koulutuksia ovat esimerkiksi Eläinlääkäripäivät. Eläinlääkäripäiville osallistuminen porrastetaan siten, että etusijalla ovat ne eläinlääkärit, jotka eivät edellisellä vuonna ole osallistuneet koulutukseen. Muihin koulutuksiin osallistuminen päätetään tapauskohtaisesti. Viikoittaisista yksikkökouksista osa käytetään ammatilliseen kouluttautumiseen potilastapausten, koulutuspalautteiden, vierailevien asiantuntijoiden tai tieteellisten artikkeleiden avulla.

Hallintomenettelyjen osaaminen varmistetaan työohjeilla ja osallistumalla esimerkiksi aluehallintoviraston järjestämiin koulutuksiin, jotka koskevat virkatehtävien hoitamista.

Myös eläintenhoitajilla on mahdollisuus osallistua järjestettävään alan koulutukseen.

Henkilökunnalle on tavoitteena tarjota työntekijäkohtaisesti täydennyskoulutusta kahdeksan arkipäivää vuodessa koulutusmäärärahat huomioiden. Koulustarve kartoitetaan vuosittaisissa kehityskeskusteluissa. Koulutukseksi lasketaan mm. maksulliset koulutuspäivät, aluehallintoviraston työnohjauspäivät, sidosryhmien järjestämät koulutukset ja työyksikössä järjestetyt koulutuspalautteet sekä ohjaus- ja koulutustilaisuudet.

Koulutuksiin osallistuminen raportoidaan henkilöstöhallinnon toimintajärjestelmän avulla. Täydennyskoulutussuunnitelma on laadittu Oulun kaupungin ohjeiden mukaan.

3. Tietojärjestelmät

Praktiikka

Eläinlääkintähuollossa on yhteisvastaanotolla käytössä KliniQ-potilastieto- ja laskutusjärjestelmä. Tuotantoeläinten hoidot kirjataan eläinlääkärikohtaisiin koneisiin asennettuihin potilastieto-ohjelmiin. Sekä pien- että tuotantoeläinten ajanvaraus hoidetaan KliniQ:n - ajanvarausohjelmalla keskitetysti.

Virkatehtävät

Virkatehtävät kirjataan ympäristöterveydenhuollon käytössä olevaan Digia-kohdetietojärjestelmään.

Laatujärjestelmä

Eläinlääkintähuollon keskeiset prosessit ja toimintaohjeet on kirjattu ympäristötoimen yhteiseen laatujärjestelmään (TEKEVÄ).

Traces

Elävien eläinten sekä eläimistä saatavien tuotteiden tuonti- ja vientiasioissa käytetään Traces-järjestelmää, jonka käyttöä koordinoi yksikössä valvontaeläinlääkäri. Koulutuksissa käydään tarpeen vaatiessa.

Eläintenpitäjä- ja pitopaikkarekisteri

Eläinlääkintähuollossa on tunnukset eläintenpitäjärekisteriin. Rekisterin kautta voidaan selata tietoja eläintenpitäjistä. Ohjelmaa sisältää haaskarekisteriosion.

Eläintietojärjestelmä

Eläinlääkintähuollossa on tunnukset eläintenpitäjärekisteriin. Rekisterin kautta voidaan selata tietoja lammas-, vuohi-, ja sikarekistereistä.

Henkilöstöhallinto

Oulun kaupungilla on käytössä M2- ja ESS-järjestelmät, joihin henkilökunta kirjaa matka- ja koulutusanomukset sekä poissaolot.

Eläinlääkintähuollon tietojärjestelmä (Elvi)

Eläinlääkintähuollon tietojärjestelmä (Elvi) otetaan käyttöön valtakunnallisen aikataulun mukaisesti. Elvin käyttöönotto toteutuu 2019.

Kartturi-sovellus

Eläinlääkintähuollossa on tunnukset Kartturi-sovelluksen käyttöön. Kartturi-sovelluksen avulla toiminta-alueen tilat on tilastoitavissa kartalle sijoitettuina.

Naseva- ja sikava

Naseva- ja sikavasovellukset ovat käytössä erityisesti terveydenhuoltoa tekeville eläinlääkäreillä. Eläinlääkäreillä on omat henkilökohtaiset tunnukset terveydenhuoltojärjestelmiin. Tehdyt terveydenhuoltokäynnit voidaan tallentaa suoraan tietojärjestelmään. Lääkitystiedot pyritään myös siirtämään suoraan Nasevaan ja Sikavaan.

4. Yhteistyö ja viestintä

4.1. Viranomaisten välinen yhteistyö ja viestintä

Viestinnästä muille viranomaisille vastaa pääasiassa se eläinlääkäri, jonka toimenkuvaan tai vastuulle kyseessä olevan asian hoitaminen kuuluu.

Valvontaeläinlääkäri vastaa yleensä aluehallintoviraston vastuulle kuuluvissa asioissa viestinnästä aluehallintovirastoon ja eläinsuojeluasioissa viestinnästä poliisille.

Viestinnästä aluehallintoviranomaiselle eläintautiepidemiatilanteessa vastaa valmiuseläinlääkäri. Viestinnästä terveysviranomaiselle ihmisiin tarttuvan eläintaudin epidemiatilanteessa vastaa elintarviketarkastaja, jonka tehtäväkuvaan epidemiatilanteet kuuluvat.

Viestintä eläinlääkintähuollon erityistilanteissa on sisällytetty ympäristötoimen erityistilannesuunnitelmaan.

Viestinnässä huomioidaan Oulun kaupungin viestintäsuunnitelma.

Internet-sivut

Eläinlääkintähuollon Internet-sivujen osoite on <http://www.ouka.fi/oulu/ymparisto-ja-luonto/elaimet>. Oulun kaupungin sisäisten sivujen (Akkuna) kautta Oulun muut hallintokunnat löytävät eläinlääkintähuollon yhteystiedot.

5. Maksut

Oulun seudun ympäristötoimen eläinlääkintähuollolle asiakkailta perittävät maksut hyväksyy johtokunta ja ne ovat nähtävänä ympäristötoimen Internet-sivuilla osoitteessa:

<http://www.ouka.fi/oulu/ymparisto-ja-luonto/taksat-ja-maksut>.

Edellisten lisäksi eläinlääkäri perii asiakkailta korvaukset lääkkeistä ja tarvikkeista sekä kunnallisen eläinlääkäritaksan mukaisen käyntimaksun ja toimenpidemaksun. Kunnallinen eläinlääkäritaksa löytyy Kuntatyönantajien sivuilta Internet-osoitteesta: <https://www.kt.fi/sites/default/files/media/document/d-yleiskirje1605hnk-LS-liite4.pdf>

6. Valvonnan toimeenpano

Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonnan tavoitteena on toteuttaa eläintautilainsäädännössä, eläinsovelulainsäädännössä ja eläinten lääkitsemislainsäädännössä sekä helposti leviävien eläintautien vastustamisesta annetussa laissa asetettuja päämääriä.

Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvontaa toteutetaan yhteistyössä muiden viranomaisten ja toimijoiden kanssa. Valvonnan suuntaamisessa pyritään riskiperusteisuuteen ottaen kuitenkin huomioon säästösten edellyttämät vaatimukset. Valvontaa suoritetaan sekä ennalta suunniteltuna valvontana että epäilyyn perustuvana valvontana. Valvonnassa pyritään siihen, että sama tarkastaja huolehtii myös uusintatarkastuksista ja korjaavien toimenpiteiden loppuunsaattamisesta. Osa valvonnasta sisältyy Pohjois-Suomen aluehallintoviraston vuosittaisiin hankkeisiin.

Valvontaeläinlääkäri vastaa valvonnan suunnitelmallisuudesta resurssitarpeen kartoituksen mukaisesti. Valvontamäärät ja niiden vaatimat resurssit on esitetty liitteessä 1

Tässä suunnitelmassa ja valvonnan toimeenpanossa huomioidaan Eviran valvontastrategian mukaiset valvonnan tavoitteet (liite 3).

Valvontakäynnit dokumentoidaan sähköisesti Digia-järjestelmään ja lähetetään tarvittaessa keskitetysti eteenpäin esimerkiksi Aluehallintovirastoon.

7. Eläinten terveyden valvonta

7.1. Eläintautivalmius

Lähtökohtaisesti toiminta helposti leviävien eläintautien leviämisen estämiseksi tehdään Eviran ja aluehallintoviraston alaisuudessa ja ohjeistuksen mukaan. Aluehallintovirastolla on vastuullaan tehdä aluekohtaiset valmiussuunnitelmat. Näillä suunnitelmilla varmistetaan, että käytössä on tarvittaessa tilat, henkilökunta ja kaikki ne välineet ja tarvikkeet, joita tarvitaan taudin hävittämiseksi tai rajoittamiseksi nopeasti ja tehokkaasti.

Oulun seudun ympäristötoimen alueella praktikkoeläinlääkärit huolehtivat eläintautilain ja sen nojalla annettujen säännösten täytäntöönpanosta ja noudattamisen valvonnasta. Praktikkoeläinlääkärit osallistuvat Eviran ja aluehallintoviraston järjestämiin koulutuksiin tarttuvista eläintaudeista ja niihin varautumisesta. Yksi praktikkoeläinlääkäreistä on nimetty valmiuseläinlääkäriksi ja hän osallistuu vuosittain valmiuseläinlääkäreille kohdennettuun koulutukseen. Valmiuseläinlääkäriin perehtyneisyyttä hyödynnetään eläintautitapauksissa ensisijaisesti. Hän osallistuu eläintautien torjuntatyöhön aluehallintoviraston ohjeiden mukaisesti. Läänineläinlääkärillä ja Eviralla on oikeus tarvittaessa määrätä kunnaneläinlääkäri toimimaan myös muun kunnan alueella.

Poikkeustilanteessa, kun helposti leviävän eläintaudin uhka niin vaatii, keskeytetään normaali eläinten sairauden- ja terveydenhoito ja siirrytään päivystyskäytäntöön jossa annetaan vain kiireellistä eläinlääkintäapua. Tällöin kaksi tai kolme praktikkoeläinlääkärää hoitaa akuutit sairastapaukset. Muiden praktikkoeläinlääkäreiden työpanos voidaan käyttää eläintautien torjuntaan Eviran ja aluehallintoviraston ohjauksen mukaan. Oulun seudun ympäristötoimen muissa viroissa työskentelevät eläinlääkärit on myös mahdollista ottaa mukaan em. työhön.

Eläinlääkintähuollon erityistilanteet on huomioitu ympäristöterveydenhuollon valmiussuunnitelmassa. Suunnitelma päivitetään vuosittain. Henkilökunta perehdytetään suunnitelman sisältöön yksikköpalaverissa.

Helposti leviävien eläintautien riski on lisääntynyt Suomessa viimeaikoina. Lisääntynyt eläinliikenne, keskittynyt ja tehostunut eläintuotanto tuovat omat haasteensa eläintaudeilta suojautumiselle. Lisäksi naapurimaihin uutena levinneet eläintaudit (esim. afrikkalainen sikarutto) lisäävät osaltaan Suomen eläintautiriskiä. Oulun seudun ympäristötoimessa kiinnitetään erityishuomiota tarttuvien eläintautien ennaltaehkäisyyn ja tautisuojaukseen voimassa olevien Eviran, aluehallintoviraston ja ETT:n ohjeistusten mukaisesti.

7.2. Eläintautiepäilyt ja tapaukset

Epäily tarttuvan eläintaudin esiintymisestä voi syntyä joko tilalla eläimen tai eläinryhmän kliinisten oireiden tai tuotannon tunnuslukujen muutosten perusteella. Epäily voi herätä myös laboratoriotulosten perusteella. Praktikkoeläinlääkärit huomioivat potilastyössään helposti leviävät ja tarttavat eläintaudit.

Osa eläintaudeista voi tarttua myös ihmiseen, esimerkkinä salmonellatartunnat ja erät influenssat. Tartunta on mahdollinen myös ihmisestä eläimeen. Tällaisten zoonoottisten tartuntojen leviämisen varalta toimitaan yhteistyössä kunnan epidemiatyöryhmän kanssa. Eläinperäisten elintarvikkeiden välityksellä leviävien zoonoosien valvonta on kuvattu valtakunnallisessa elintarvikevalvontaohjelmassa (EVO).

7.3. Eläintautien ilmoittaminen

Jos eläinlääkäri epäilee tai toteaa eläimen sairastavan vakavaa tarttuvaa eläintautia tai saa siitä ilmoituksen, toimii hän eläintautilain 441/2013 mukaisesti. Eläinlääkäri tekee välittömästi MMMa 1010/2013 (asetus eläintautien ilmoittamisesta ja mikrobikantojen toimittamisesta) mukaisen ilmoituksen Pohjois-Suomen aluehallintovirastoon läänineläinlääkärille tai jos se ei ole mahdollista Elintarviketurvallisuusvirastolle. Jatkotoimet tapahtuvat aluehallintoviraston johdolla. Aluehallintovirastojen valmiusvarastoissa on näytteenottovälineet epäilytapauksen nopean tutkimisen käynnistämiseksi.

Jos praktikkoeläinlääkäri epäilee tai toteaa jonkin välittömästi muille terveysviranomaisille ilmoitettavista taudista, hän ilmoittaa viimeistään seuraavana arkipäivänä ko. kunnan tartuntatautilääkärille tai –hoitajalle. Mikäli kyseessä on elintarvike- tai vesiepidemiaepäily, siitä ilmoitetaan epidemiaselvityksestä vastaavalle elintarviketarkastajalle. Elintarviketarkastaja ilmoittaa tapauksesta edelleen ko. kunnan tartuntatautilääkärille. Toimialueen tartuntatautilääkärin- ja tartuntatautihoitajan yhteystiedot löytyvät ympäristötoimen valmiussuunnitelmasta.

Kuukausiyhteenveto

Praktikkoeläinlääkärit raportoivat vastaavalle eläinlääkärille omat tuotantoeläimiä ja hevosia koskevat tietonsa kuukausiyhteenvetoa varten. Vastaava eläinlääkäri toimittaa tiedot kootusti aluehallintovirastoon seuraavan kuun 15. päivään mennessä. Pieneläimiä koskeva kuukausiyhteenveto kerätään potilas-tietojärjestelmästä ja toimitetaan kootusti aluehallintovirastoon ympäristötoimen hallinnon toimesta.

7.4. Terveysvalvontaohjelmat

Joillekin lakisääteisesti vastustettaville eläintaudeille on erillislainsäädännöllä säädetty terveysvalvontaohjelman vähimmäistasosta. Kana-, broileri- ja kalkkunaparvia, uudistuseläimiä tuottavia sikaloita ja keinosiemennyssonneja tai raakamaitoa tuottavia pitopaikkoja koskee pakollinen salmonellavalvonta. Pito-paikat voivat liittyä vapaaehtoiseen terveysvalvontaan lampaiden ja vuohien maedi-visnan ja scrapien varalta, tarhattujen hirvieläinten tuberkuloosin tai kalojen BKD:n varalta.

Oulun seudun ympäristötoimen alueella terveysvalvontaohjelmiin liittyneistä tiloista pidetään rekisteriä, jota säilytetään eläinlääkärivastaanoton tiloissa. Kirjanpidosta on nähtävissä pitopaikkojen terveystilastoja ja tilakäyntien tiheys. Tilakäynti tehdään asiakastilan pyynnöstä ja sen toteuttaa joku praktikkoeläinlääkäreistä. Vastaava eläinlääkäri tarkastaa vähintään kerran vuodessa kirjanpidon ja raportoi tarvittavat tiedot aluehallintovirastoon. Terveysvalvontaohjelmien tarkat kuvaukset löytyvät eläinlääkintälainsäädännöstä tautikohtaisesti.

Salmonellavalvontaohjelmiin liittyvistä näytteenottojen ja – tuloksien dokumentit sekä parvien saapumisilmoitukset arkistoidaan yksikön tiloihin. Siipikarjatiloihin vastaava eläinlääkäri tarkastaa näytetulokset ja parvien saapumisilmoitukset. Tämä myös huolehtii omalta osaltaan pakolliseen terveystilastointiin liittyvien tilakäyntien toteutumisesta. Tilakäynti tehdään aina kuitenkin asiakastilan pyynnöstä.

Vapaaehtoisten terveystilastointiohjelmien kustannukset ovat toimijan vastuulla.

Liitteenä 1 olevassa resurssitarvetaulukossa näkyvät toimialueen terveystilastointiohjelmiin liittyneiden tilojen lukumäärät.

7.5. Vesiviljelylaitosten terveystilastointi

Oulun seudun ympäristötoimen alueen vesiviljelylaitosten valvonnasta vastaa valvontaeläinlääkäri. Eläinlääkärit osallistuvat aiheeseen liittyviin koulutuksiin. Vesiviljelylaitoksen tarkastuskäynnit ja näytteenotot tehdään aluehallintoviraston ohjeistamalla tavalla. Tarkastuksen suorittanut eläinlääkäri tekee tarkastuskäynnin pohjalta tarkastuskertomuksen, jonka hän toimittaa aluehallintovirastoon. Pohjana tarkastuskertomukselle käytetään Eviran lomaketta, joka löytyy osoitteesta:

<https://www.evira.fi/tietoa-evirasta/lomakkeet-ja-ohjeet/elaimet/elainten-terveys/>

7.6. Muu eläintautivalvonta

Oulun seudun ympäristötoimen toiminta-alueella tapahtuvasta eläintautiseurantanäytteiden otosta tulee Eviralta tai aluehallintovirastolta määräys eläinlääkintähuoltoon. Valvontaeläinlääkäri tai praktikkoeläinlääkäri ottaa näytteet määräajassa. Näytteet lähetetään ohjeiden mukaan tutkimuksiin laboratorioon ja tutkimusvastukset arkistoidaan eläinlääkärivastaanotolla.

7.6.1. Eläinten keinollinen lisääntyminen

Oulun seudun ympäristöviraston alueella spermavaraston ja alkionsiirtoja tekevien ryhmien tarkastamisesta ja valvonnasta vastaa valvontaeläinlääkäri.

Yksikkö huolehtii, että eläinlääkäreistä vähintäänkin yhdellä on riittävät valmiudet suorittaa tammojen keinosiemennystä. Palvelua järjestetään vain virka-aikana.

7.6.2. Kyyhkyslakat

Eläintautivalmiuden ylläpitämisen vuoksi rekisteröityjen harrastelintujen pitopaikkojen tiedot löytyvät maaseutuviranomaiselta.

8. Eläinten merkitseminen ja rekisteröinti

Eläinten merkitsemisen ja pitopaikkarekisteröinnin valvonta on ELY-keskusten ja aluehallintovirastojen vastuulla. Oulun seudun ympäristötoimi tarkistaa ja ohjeistaa merkintä- ja rekisteröintiasioissa tekemensä tila- ja valvontakäyntien yhteydessä.

9. Eläinten lääkitsemisen valvonta

Oulun seudun ympäristötoimen eläinlääkärit toteuttavat eläinten lääkitsemiseen liittyvää valvontaa Pohjois-Suomen aluehallintoviraston ohjeiden mukaisesti.

Uusi laki eläinten lääkitsemisestä (387/2014) astui voimaan vuoden 2014 lopussa. Laki mahdollistaa lääkkeiden laajemman luovuttamisen terveydenhuoltosopimuksen tehneille tuotantoeläintiloille. Lääkelain uudistukset on pantu toimeen päivittäisessä praktiikassa Oulun seudun ympäristötoimessa. Lääkeluovutukseen liittyvät terveydenhuoltosopimukset on tehty tilakohtaisesti yksittäisen praktikkoeläinlääkärin kanssa. Sopimuksen tehnyt praktikkoeläinlääkäri vastaa tilan lääkityssuunnitelman laatimisesta ja ajan tasalla pitämisestä. Sopimuseläinlääkäri vastaa myös lääkkeiden käytön seurannasta ja lakisääteisten terveydenhuoltokäyntien toteutumisesta. Laajemmin lääkitsemislain valvontaa toteuttaa Evira ja aluehallintovirastot.

Vuonna 2018 Pohjois-Suomen aluehallintoviraston eläinten lääkitsemisen valvonnan yhtenä painopisteenä ovat edelleen hevostallit. Oulun seudun ympäristötoimessa tehdään aluehallintoviraston määräämät lääkitsemisen valvonnat muun tallivalvonnan yhteydessä. Lääkitsemisen valvontaa tehdään myös tuotantoeläintiloilla.

10. Sisämarkkinakauppa, vienti ja tuonti

10.1. Sisämarkkinatuonti

Aluehallintoviraston ilmoittaessa yksikköön paikkakunnalle saapuvasta kolmannesta maasta peräisin olevasta eläin- tai tuote-erästä, joka vaatii kunnaneläinlääkärin tarkastusta, toimitaan aluehallintoviraston ohjeitten mukaisesti. Tarkastuksen suorittava eläinlääkäri sovitaan tapauskohtaisesti. Kunnaneläinlääkärit voivat tehdä tarkastuksia myös ilman aluehallintoviraston kehoitusta.

Jos kunnaneläinlääkäri huomaa tai epäilee, ettei tuontierä ei täytä tuonnille annettuja ehtoja, ottaa hän välittömästi yhteyttä aluehallintovirastoon ja toimii läänineläinlääkärin antamien ohjeiden mukaisesti.

Aluehallintoviraston pyytäessä kunnaneläinlääkärinä tekemään tuontierän tarkastuksen, raportointi tapahtuu TRACES-järjestelmään (terveystodistuksen valvonta- eli III-osio.) Tarkastuksessa varmistetaan huolellisesti, että erä, tunnistusmerkinnät ja asiakirjat täyttävät niitä koskevat vaatimukset.

10.2. Sisämarkkinavienti

Virkaeläinlääkäri tarkastaa lähetyksen ennen vientiä Eviran ohjeen mukaisesti. Tarkastuksella virkaeläinlääkäri myös varmistaa, että toimija on rekisteröitynyt kyseisen eläinlajin tai tuotteen viejäksi. Virkaeläinlääkäri laatii tarkastuksen perusteella kyseisen eläinlajin ja tuotteen tiedot sisältävän terveystodistuksen.

Pääsääntöisesti terveystodistuksen I-osan täyttäminen on viejän tehtävänä. Eläinlääkäri kuitenkin tarkastaa ja tarvittaessa korjaa viejän laatiman I-osan. Jos viejä ei ole rekisteröitynyt TRACES-järjestelmään, jää myös terveystodistuksen I-osan täyttäminen tarkastavan virkaeläinlääkärin vastuulle terveystodistuksen (II-osa) lisäksi. Tällöin viejän on annettava tarvittavat tiedot hänelle todistuksen laatimista varten. Toimenpiteet tehdään viejän kustannuksella.

Rekisteröityjen hevosten terveystodistusta ei välttämättä tarvitse laatia TRACES -järjestelmässä, mutta TRACES-järjestelmän käyttö on suositeltavaa. Rekisteröity hevonen ei tietyin ehdoin tarvitse terveystodistusta kilpailumatkoilla Pohjoismaissa.

Virkaeläinlääkäreiden tulee seurata mahdollinen eristä vastaanottajamaassa saatava palaute ja reagoida siihen. Esim. TRACES-terveystodistuksen valvonta eli III-osion täyttö TRACES-järjestelmän kautta.

10.3. Vienti EU:n ulkopuolisiin maihin

Viejä pyytää virkaeläinlääkäriltä tarkastusta ja selvittää vientiehdot. Viejän on varmistettava huolella, että vientikohdemaan vaatimat ehdot viennille täyttyvät.

Viejän ottaessa yhteyttä yksikköön EU:n ulkopuoliseen maahan liittyvässä lemminkin tai hevosen vientiasiassa, sovitaan viejän kanssa tapaaminen jonkun kunnaneläinlääkärin kanssa, jolloin käydään läpi vientiin liittyvät asiat. Tarvittavat otetaan näytteet ja kirjoitetaan todistukset.

Vietäessä EU:n ulkopuolisiin maihin muita kuin lemmikkejä näiden vaatimat terveystodistukset laaditaan MMMa 832/2013:n mukaisesti. Tarvittaessa turvapaperille laadittavat eläinlääkintötodistukset tilataan Evirasta. Lemmikkien tarvitsemat todistukset virkaeläinlääkäri voi laatia itse viejän selvittämien ehtojen perusteella.

Kirjoitettujen todistuksien kopioita säilytetään yksikön tiloissa arkistoituina vähintään kolmen vuoden ajan.

10.4. Tuonti EU:n ulkopuolelta ja eläinlääkinnällinen rajatarkastus

Aluehallintoviraston ilmoittaessa toimialueelle saapuneesta eläin- tai tuote-erästä, joissa on syytä epäillä eläintautiriskiä tai jos eläin- tai tuote-erä on saapunut maahan laittomasti, toimitaan yhteistyössä Eviran ja aluehallintoviraston kanssa.

11. Eläinten hyvinvoinnin valvonta

Eläinten hyvinvoinnin valvonnalla kunnan eläinlääkintähuollossa tarkoitetaan eläinsuojelulain, eläinkuljetuslain ja eläinkuljetusasetuksen sekä niiden nojalla annettujen säädösten perusteella tehtävää eläinsuojeluvalvontaa. Eläinsuojeluviranomaisten tehtävänä on valvoa, että eläimiä hoidetaan, kohdellaan, käytetään ja kuljetetaan eläinsuojelusäädösten mukaisesti. Kunnaneläinlääkäri ja poliisi valvovat eläinsuojelulain, eläinkuljetuslain ja eläinkuljetusasetuksen sekä niiden nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista kunnan alueella. Valvontaa tehdään tarvittaessa yhteistyössä Aluehallintoviraston kanssa.

Oulun seudun ympäristötoimessa eläinsuojelua tekee pääsääntöisesti valvontaeläinlääkäri. Myös muiden eläinlääkäreiden työnkuvaan kuuluu eläinsuojeluvalvonta tarvittaessa. Esteettömyys hoidetaan tapauskohtaisesti siten että eläinsuojeluasiaa ei hoida sellainen eläinlääkäri, joka vastaa tilan terveydenhuollosta tai jonka vakioasiakas eläimen omistaja on.

Voimassa olevan eläinsuojelulainsäädännön noudattamista valvotaan epäilyyn perustuvilla tai ammatti- maisten eläintenpitopaikkojen eläinsuojelutarkastuksilla.

Eläinsuojelutarkastuksesta tehdään tarkastuskertomus. Mikäli epäkohtia havaitaan, tehdään eläinsuojelupäätös. Mikäli tarkastuskäynnillä tai muutoin havaitaan eläinsuojelulain vastaista menettelyä, tarkastaja ryhtyy välittömästi tarvittaviin toimenpiteisiin. Tarkastaja kieltää eläinsuojelupäätöksellä eläimen omistajaa tai haltijaa jatkamasta tai toistamasta lain vastaista menettelyä tai määrää eläimen omistajan tai haltija määrääjässä korjaamaan epäkohdat. Määräajan jälkeen suoritetaan uusintatarkastus. Jos eläinsuojelulliset syyt vaativat, voi tarkastaja ryhtyä myös eläinsuojelulain 44 § mukaisiin kiireellisiin toimenpiteisiin eläimen hyvinvoinnin turvaamiseksi. Tällaisessa tapauksessa voidaan eläimelle hankkia hoitoa muualta tai eläin voidaan lopettaa tai toimittaa teurastettavaksi. Tuotantoeläinten hoidossa käytetään avuksi esimerkiksi kunnallisia lomituspalveluita. Pieneläimille mahdollisia tilapäisiä hoitopaikkoja ovat esimerkiksi eläinsuojeluyhdistyksen sijaiskodit tai löytöeläinlaitokset. Tilapäinen hoito tapahtuu aina ensisijaisesti omistajan kustannuksella. Kiiretoimenpiteitä varten pyydetään tarvittaessa virka-apua poliisilta sekä tehdään yhteistyötä Aluehallintoviraston läänineläinlääkäreiden kanssa. Eläinlääkintähuollon vastaanotolta löytyy yhteystietokansio yhteistyötahoista eläinsuojelulain 44 § mukaisten toimenpiteiden varalta. Kansion ajantasalla pitämisestä vastaa valvontaeläinlääkäri.

Eläinsuojelutarkastusten dokumenteista yksi kappale jätetään tarkastuskäynnillä eläimen omistajalle, yksi kappale lähetetään aluehallintovirastoon, yksi jää arkistoitavaksi tarkastuksen tekijälle. Mikäli tarkastuksen yhteydessä on annettu määräys, yksi kappale lähetetään poliisille. Tämän liitteeksi voidaan tehdä tutkintapyyntö asian etenemisen varmistamiseksi.

Eläinsuojelupäätöksiä säilytetään vastaanotolla. Päätökset kirjataan Digia-käyttäjärjestelmään. Eläinsuojelua yksikössä koordinoi valvontaeläinlääkäri.

Kunnaneläinlääkäriin pyynnöstä vastuu tarkastuksen ja päätöksen tekemisestä voidaan siirtää kunnalta läänineläinlääkärille. Kunta voi pyytää tapauksen siirtoa aluehallintovirastolle esimerkiksi tilanteessa, jossa toimija ei ole noudattanut hänelle toistuvasti annettuja kieltoja tai määräyksiä, ja kieltoa tai määräystä on tarvetta tehostaa uhkasakolla tai teettämisuhalla.

Vuonna 2018 painopistealue on sikojen ulkonapitokiellon valvonta.

11.1. Epäilyyn perustuva eläinsuojelutarkastus

Eläinsuojeluilmoitus voi tulla puhelimitse eläinlääkintähuollon ajanvarausnumeroihin. Virka-ajan ulkopuolella ilmoitukset tehdään suurelänpäivystysnumeroon. Eläinsuojeluilmoitus voi tulla myös sähköpostilla eläinlääkintähuollon tai ympäristöterveydenhuollon osoitteisiin tai Oulun kaupungin sähköiseen palautejärjestelmään <https://e-kartta.ouka.fi/eFeedback/>.

Ilmoittaja voi olla yksityinen kansalainen, poliisi tai eläinsuojeluvalvoja. Suuri osa eläinsuojeluilmoituksista tulee eläinsuojeluyhdistykselle, josta ne välitetään eläinlääkintähuollon sähköpostiin ja siitä valvontaeläinlääkärille. Eläinlääkintähuollon yhteystiedot ja ohjeistus eläinsuojeluilmoituksen tekemiseksi ovat osoitteessa: <http://www.ouka.fi/oulu/ymparisto-ja-luonto/elainsuojelu>.

Ilmoittajan on pääsääntöisesti pystyttävä kertomaan ilmoituksen kohteena olevan eläintenpitopaikan tarkka osoite, eläinten omistajan nimi ja kuvailemaan millä tavalla eläintenpito ei ole asianmukaista. Muutoin tarkastusta ei voida suorittaa.

Ilmoituksen perusteella virkaeläinlääkäri tekee eläinsuojelutarkastuksen. Tarkastus tehdään epäiltäessä, että eläintä hoidetaan, kohdellaan tai käytetään eläinsuojelulain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten vastaisella tavalla. Tarkastuksen tekijällä on oikeus päästä kaikkiin tiloihin, joissa eläimiä pidetään. Eläinsuojelutarkastuksen suorittajalla on oikeus tarvittaessa ottaa korvaukset tarkastusta varten tarvittavia näytteitä. Käynnillä tarkastetaan paitsi itse eläimet ja eläinten pitopaikka ja pitopaikan olosuhteet, myös eläimiä varten tarkoitettu ruoka ja juoma sekä välineet ja varusteet. Tarkastuksille voidaan pyytää virka-apua poliisilta.

Koska yksikössä on valvontaeläinlääkäriin virka ja kaikkien muidenkin eläinlääkäreiden toimenkuvaan kuuluu tarvittaessa eläinsuojelutehtävien hoitaminen, eläinlääkäriresurssit ovat riittävät epäilyyn perustuvien eläinsuojelutarkastusten tekemiseen.

Toimintatavat ja jatkotoimenpiteet eläinsuojelutarkastuksilla on esitetty edellä kohdassa 11.

11.2. Luvan- ja ilmoituksenvaraiseen toimintaan ilman epäilyä kohdistuva tarkastus

Tarkastuksia voidaan tehdä myös ilman eläinsuojelurikkomusepäilyä sellaisiin paikkoihin, joissa toiminta edellyttää eläinsuojelulaissa tarkoitetun luvan hakemista aluehallintovirastolta tai ilmoituksen tekemistä aluehallintovirastolle. Tällaisia paikkoja ovat esimerkiksi sirkukset, eläintarhat ja -näyttelyt, eläinkaupat, pieneläinlaitokset, suuret kennelit sekä ravi- ja ratsastustallit, riistaeläintarhat ja lihan, munien tai siitoselaiten tuotantotarhat. Ilman epäilyä tarkastuksia saadaan tehdä myös eläinkilpailuihin ja muihin vastaaviin tilaisuuksiin. Tavoitteena on tarkastaa ilmoituksenvarainen toiminta vuosittain. Jos kohdetta ei valvota vuosittain, toiminnasta on tehty riskinarviointi ja tarkastustiheys määritelty erikseen riskinarvioinnin perusteella. Riskinarvioinnista ja valvontatiheyden määrittämisestä vastaa valvontaeläinlääkäri. Esimerkiksi hevostallien valvonta tapahtuu 1-3 vuoden välein ja eläinkauppojen 2 vuoden välein.

Uusista ammattimaisista toimijoista tulee valvontaeläinlääkärille aluehallintovirastosta ilmoitus ja määräys tehdä eläinsuojelutarkastus. Tarkastuksia tekee pääsääntöisesti valvontaeläinlääkäri. Kaikki tehdyt tarkastukset kirjataan Digia-käyttäjärjestelmään ja tulevaisuudessa myös Elvi-järjestelmään.

Toimialueella olevat ilmoituksenvaraisten kohteiden määrät on esitetty resurssitarvetaulukossa liitteessä 1.

Toimintatavat ja jatkotoimenpiteet eläinsuojelutarkastuksilla on esitetty edellä kohdassa 11.

11.3. Eläinsuojeluvalvojat

Aluehallintoviraston valtuuttamalla eläinsuojeluvalvojalla on oikeus tehdä eläinsuojelutarkastuksia vain muissa kuin kotirauhan piirissä olevissa eläinten pitopaikoissa. Ympäristötoimen eläinlääkärit voivat halutessaan ottaa eläinsuojeluvalvojan mukaan eläinsuojelutarkastuksille, jolloin hän voi olla mukana tarkastusoikeutensa rajoissa.

11.4. Eläinkuljetukset

Oulun seudun ympäristötoimen eläinlääkärit voivat pyynnöstä avustaa läänineläinlääkäreitä tai poliisia eläinkuljetusten valvonnassa.

12. Eläimistä saatavat sivutuotteet

Oulun seudun ympäristötoimen eläinlääkärit hyväksyvät polttolaitokset, rinnakkaispolttolaitokset ja johdettujen tuotteiden varastointilaitokset silloin, kun tuotteet on tarkoitettu hävittämään tai hyväksytyille kaatopaikalle toimittamalle ja väliasteenlaitokset, joissa varastoidaan tai esim. suolataan, jäädytetään tai lajitellaan käsittelemättömiä sivutuotteita. Oulun seudun ympäristötoimen eläinlääkärit rekisteröivät tekniset laitokset, johdettujen tuotteiden varastointilaitokset silloin, kun tuotteet on tarkoitettu tekniseen käyttöön, tilarehustamot, keräyskeskukset silloin, kuin ne eivät sijaitse teurastamon yhteydessä sekä toimijat, jotka käyttävät sivutuotteita erityisesti ruokintatarkoituksiin (haaskat). Hyväksyntä- ja rekisteröintipäätökset ilmoitetaan välittömästi aluehallintovirastoon ja Eviraan.

Toimialueella on tällä hetkellä neljätoista sivutuotealan laitosta, joita valvotaan Eviran ja aluehallintoviraston ohjeistuksien mukaisesti. Laitosten valvonnasta vastaa valvontaeläinlääkäri. Eläimistä saatavien sivutuotteiden sisämarkkinakaupan valvonta on Eviran painopistealue vuodelle 2018. Valvontaa suoritetaan Eviran ohjeiden mukaan.

12.1. Sivutuotteita käyttävät toimijat

Aloitettaessa sivutuotelain mukainen käsittelemättömien sivutuotteiden käyttö luonnonvaraisten eläintenruokintaan (haaskatoiminta) Oulun seudun ympäristötoimen toimialueella, on toimijan tehtävä kirjallinen aloitusilmoitus toiminnan aloittamisesta eläinlääkintähuoltoon.

Haaskatoiminnasta vastaava eläinlääkäri vastaanottaa ilmoituksen ja tämä syöttää tiedot haaskapaikka-rekisteriin. Haaskapaikalle annetaan virallinen tunnus. Toimija tekee lisäksi kuukausittain ilmoituksen Oulun seudun ympäristötoimen eläinlääkintähuoltoon, haaskapaikalle toimitetun sivutuotteen määrästä.

Ilmoitukset tarkastetaan ja tiedot tallennetaan eläintenpitäjärekisteriin. Jos haaskaksi aiottu materiaali ei sovellu tarkoitukseensa esimerkiksi tautiriskin tai lääkejäämien takia, toimijan kanssa neuvotellaan ja tarvittaessa haaskan pitäminen maastossa kielletään eläintautilain nojalla. Tarkastuksia tehdään epäilyn perusteella. Tarkastuskertomukset toimitetaan Aluehallintovirastoon ja Eviraan.

Sivutuotteita eläintarhaeläinten, sirkuseläinten sekä muiden kuin eläintarhassa olevien petolintujen ja matelijoiden ruokinnassa käyttävien toimijoiden on tehtävä kirjallinen ilmoitus toiminnan aloittamisesta kunnaneläinlääkärille.

12.2. Sivutuotteiden hautaaminen

Oulun seudun ympäristötoimi kuuluu keräilyalueeseen nautojen ja pienten märehitijöiden osalta, jolloin toimialueella ei saa haudata kokonaisia eläimiä (poissulkien kuolleenä syntyneet eläimet) eikä kotiteurastetuista nautoista tai pienistä märehitijöistä saatuja sivutuotteita. Muita eläimiä saa haudata. Hautaamisesta ei tarvitse ilmoittaa kunnaneläinlääkärille, mutta toimijan täytyy pitää siitä kirjaa. Myös kuolleenä syntyneiden nautojen ja pienten märehitijöiden hautaamisesta on toimijan pidettävä kirjaa.

13. Täydentävien ehtojen valvonta

Oulun seudun ympäristötoimen eläinlääkärit toimittavat viipymättä aluehallintovirastoon asiakirjat, jotka voivat vaikuttaa täydentävien ehtojen valvontaan. Tällaisia asiakirjoja ovat päätökset ja tarkastuskertomukset koskien eläinsuojelutarkastuksia, maidontuotantotilan hygieniatarkastuksia, salmonellavalvontaa, munantuotantotilojen hygieniavalvontaa sekä lääkekirjanpidon valvontaa.

14. Eläinlääkäripalvelujen järjestäminen

14.1. Peruseläinlääkäripalvelu

Oulun seudun ympäristötoimen eläinlääkintähuollossa tarjotaan peruseläinlääkintäpalvelut sekä tuotantoeläimille, hevosille ja lemmikkieläimille. Palvelut tarjotaan sekä virka- että päivystysaikana. Eläinlääkäripalveluiden eläinlääketieteellinen asianmukaisuus varmistetaan tarkastamalla jokaisen eläinlääkärin laillistuminen EVIRAn eläinlääkärirekisterin julkisesta tietopalvelusta työsuhteen alkaessa.

Ympäristötoimen talousarvion toiminnallisiin tavoitteisiin on kirjattu eläinlääkintähuollon osalta tavoitteeksi ympärivuorokautiset eläinlääkäripalvelut ja toimivat sijaisuusjärjestelyt. Tavoitteiden toteutumista seurataan kuukausittain ja ne kirjataan tilinpäätökseen. Eläinlääkäripalvelujen saatavuutta ja laatua seurataan myös asiakaskyselyjen avulla.

14.2. Sisältö

Peruseläinlääkäripalvelulla tarkoitetaan eläinlääkäripalvelua, joka annetaan eläinlääketieteelliseen yleis- tutkimukseen tai kliiniseen tutkimukseen perustuen tavanomaisissa vastaanottiloissa tai eläinsuojissa. Peruseläinlääkäripalvelut tarjotaan Oulun seudun ympäristötoimen eläinlääkintähuollossa kaikille kotieläimille.

14.2.1. Puhelinneuvonta

Oulun seudun ympäristötoimen eläinlääkintähuollossa on käytössä keskitetty puhelinpalvelu. Pieneläinajanvaraukselle, pieneläinpäivystykselle ja tuotantoeläinpuheluille on erilliset puhelinnumerot. Näistä puhelut ohjataan työvuorolistan mukaisesti edelleen eläinlääkäreille. Puhelinnumerot ovat osoitteissa <http://www.ouka.fi/oulu/ymparisto-ja-luonto/elaimet>.

Pieneläinpäivystyspuhelinnumero on maksullinen. Hinnat ovat näkyvillä osoitteessa: <http://www.ouka.fi/oulu/ymparisto-ja-luonto/taksat-ja-maksut>

Tuotantoeläinpuheluille on puhelinaika arki-aamuisin klo 8.00–9.00. Tänä aikana annetaan neuvontaa ja voidaan tilata eläinlääkäri tilakäynneille. Muina aikoina tuotantoeläinpuhelimet ohjautuvat päivystysvuorossa olevalle eläinlääkärille.

Eläinlääkärit vastaavat pieneläinpuheluihin arkisin klo 8.00–9.00, jolloin he antavat neuvontaa ja varaavat vastaanottoaikoja. Päivisin klo 9.00–16.00 puheluihin vastaavat pääasiassa pieneläinvastaanotolla työskentelevät hoitajat ja avustajat. Tällöin on mahdollista varata aikoja ja saada neuvontaa. Pieneläinpäivystyksen maksullinen puhelin on käytössä ympäri vuorokauden. Näin varmistetaan, että ajanvarauspuhelimien ruuhkautuminen ei estä päivystysluonteisessa sairastapauksessa yhteyden saamista. Pieneläinpäivystyspuhelimesta annetaan neuvontaa tai sovitaan potilaskäynnistä.

14.2.2. Sairaanhoido

Oulun seudun ympäristötoimen eläinlääkintähuollossa annetaan peruseläinlääkärikoulutukseen sisältyvää sairaanhoitoa. Tämä sisältää perustutkimukset, hoitotarpeen arvioinnin ja hoidon tai lähettämisen jatkohoitoon. Jatkohoitoon erikoiseläinlääkäritasoisesta hoitoa varten potilas voidaan lähettää yksityisille eläinlääkäriasemille tai Helsingin yliopistolliseen eläinsairaalaan.

Oulun seudun ympäristötoimen praktikkoeläinlääkäreillä on valmiudet suorittaa perusleikkauksia sekä tuotantoeläimille että pieneläimille. Tällaisia leikkauksia ovat esim. keisarinleikkaukset (koskien koiria, kissoja ja märehitjöitä) sekä nautojen vierasesine- ja juoksutusmahaleikkaukset.

14.2.3. Terveystarkastus

Oulun seudun ympäristötoimen eläinlääkintähuollossa suoritetaan myös ennaltaehkäisevää terveydenhuoltoa sisältäen esim. terveystarkastukset, rokotukset, pieneläinten kastraatiot ja sterilisaatiot sekä tuotantoeläinten terveydenhuoltoon ja lisääntymiseen liittyvät tarkastukset ja hoidot.

14.2.4. Eläinten lopetus

Kotieläin lopetetaan tarvittaessa eläinsuojelullisista syistä tai omistajan pyynnöstä. Kustannuksista vastaa eläimen omistaja. Vastaanotolle tuodut luonnonvaraiset eläimet lopetetaan tarvittaessa eläinsuojeluyksittä eläinlääkärin arvion mukaan. Kustannuksista vastaa valtio.

14.2.5. Todistukset

Eläinlääkintähuollon palveluihin kuuluvat myös kliniseen perustutkimukseen perustuvat tutkimukset ja niistä kirjoitettavat todistukset vakuutusyhtiötä, kilpailuista poisjääntiä, vientiä, tuontia ja sisämarkkina-kauppaa varten.

14.3. Tuotantoeläinten terveydenhuolto

Oulun seudun ympäristötoimessa on voitu tarjota terveydenhuoltopalveluita kysyntää vastaavasti. Terveystarkastusta on tarjolla nauta-, lammas- ja sikatiloille. Terveystarkastus sopimusten määrät ja osuudet kaikista tiloista on esitetty resurssitarveselvitys liitteessä 1. Alueen terveydenhuoltokäynneistä osan tekevät yksityiset palveluntarjoajat.

14.4. Yksityinen palvelutarjonta

Oulun seudun ympäristötoimi ei osta eläinlääkäripalveluja yksityisiltä palveluntuottajilta. Yksityiset eläinlääkäriasemat tarjoavat peruseläinlääkäripalveluita ja kiireellistä eläinlääkäripuuta alueella. Ne ovat myös kunnallisen eläinlääkintähuollon tärkeitä yhteistyökumppaneita erikoiseläinlääkäripalveluita tarjoavina jatkohoitopaikkoina. Oulun seudulla on useita yksityisiä pieneläinlääkäreitä ja yksityinen hevostarjonta. Lisäksi alueella on yksityisiä eläinlääkäreitä, jotka tarjoavat jonkin verran tuotantoeläinlääkäripalveluita.

14.5. Kiireellinen eläinlääkäripuuta

Eläinlääkäripäivystys on toteutettu seutukunnallisella toimialueella. Edellytyksenä oleva maakunnallinen päivystysalue olisi maantieteellisesti huomattavan laaja, joten seutukunnallinen päivystysalue on toimintavarmuutensa ja hallittavuutensa vuoksi koettu järkeväksi vaihtoehdoksi.

Oulun seudun ympäristötoimen eläinlääkintähuollossa on järjestetty ympärivuorokautinen eläinlääkäripäivystys joka kattaa peruseläinlääkintäpalveluiksi katsotut toimenpiteet. Virka-aikana kiireellistä eläinlääkäripuuta tarvitsevat potilaat hoitaa päivystävä pieneläinlääkäri, jolle ei varata pääsääntöisesti kiireettömiä ajanvarauspotilaita. Pieneläinlääkäripäivystys ja tuotantoeläinlääkäripäivystys ovat eriytettyjä. Toimialueella

päivystää yhtä aikaa kaksi eläinlääkärinä virka-aikojen ulkopuolella joista toisen vastuulla on tuotantoeläinten ja hevosten sairastapaukset ja toisen lemmikkieläinten sairastapaukset.

Kiireellistä eläinlääkäriapua ovat akuutisti sairastuneen tai vahingoittuneen eläimen eläinlääketieteellinen yleistutkimus tai kliininen tutkimus sekä vähintään ensiapuluonteiset hoitotoimenpiteet. Ensiapuluontoisena toimenpiteenä pidetään esimerkiksi haavan ompelemista, shokin hoitoa, synnytysapua, akuuttien kiputilojen ja tulehdusten hoitoa, hevosten konservatiivisia ähkyhoitoja, pieneläinten luunmurtumien immobilisaatiota, loukkaantuneen eläimen valmistelua jatkohoitoon kuljettamista varten sekä välttämättömiä kirurgisia leikkauksia niiltä osin, kun se peruseläinlääkäriskoulutuksella pystytään suorittamaan vastaanottotiloissa ja eläinsuojissa ilman erityistyövälineitä. Oulun seudun ympäristötoimessa pystytään tekemään keisarileikkaus koirille, kissoille ja märehäijöille tarvittaessa. Kiireellisellä eläinlääkäriavulla tarkoitetaan myös eläimen lopettamista eläinsuojelullisin perustein.

14.5.1. Suurelänpäivystys

Kiireellisestä tuotantoeläinten ja hevosten eläinlääkäriavusta vastaa suurelänpäivystäjät. Eläimiä hoitetaan eläinten pitopaikoissa.

14.5.2. Pienelänpäivystys

Pienelänpäivystys on keskitetty Oulussa sijaitseviin yhteisvastaanottotiloihin ja päivystyksestä vastaa päivystävä pieneläinlääkäri. Päivystäjällä on käytettävissään röntgen- ja ultraäänilaitteet, inhalaatioanestesiaalaitteisto ja riittävä laboratoriovalmius tavanomaisiin määrityksiin veri- ja virtsanäytteistä. Vastaanotolla pystytään tekemään myös päivystysaikana tarvittavat kiireelliset kirurgiset toimenpiteet.

14.5.3. Keskitetty yhteydenotto palvelu

Yhteydenotto palvelu on järjestetty kohdassa 14.2.1. kuvatulla tavalla.

14.5.4. Virkatehtävät virka-ajan ulkopuolella

Oulun seudun ympäristötoimessa päivystävät praktikkoeläinlääkärit hoitavat eläinsuojelutehtäviä tarvittaessa yhteistyössä poliisin kanssa. Päivystys helposti leviävien eläintautien varalta on valtakunnallinen läänineläinlääkäripäivystyksen vastuulla.

14.6. Saatavuus ja laatu tavoitteet

14.6.1. Ajanvaraus

Eläinten omistajilla on mahdollisuus varata vastaanottoaikoja ja tilakäyntejä puhelinaikoina. Asiakkaat saavat mahdollisuuksien mukaan valita hoitavan eläinlääkäriä. Ajanvaraukset kirjataan potilastietojärjestelmään. Perustoimenpiteitä pieneläimille tehdään myös Muhoksen sivuvastaanotolla. Vastaanotto Muhoksella sovitaan erikseen ajanvarauksen yhteydessä. Ajanvarausjärjestelmään on eläinlääkäreille varattu aikaa soittopyyntöjen hoitamista varten.

Tuotantoelänpäivystäjät vastaa päiväsaikaan puhelimeen ja huolehtii kiireellisten sairastapausten hoidosta muiden keskittyessä pääasiassa ennalta sovittuihin potilaskäynteihin. Myös muut eläinlääkärit osallistuvat tarvittaessa päivystystapausten hoitamiseen.

Pieneläinten kiireistä hoitoa vaativat sairastapaukset hoitaa pääasiassa päivystävä pieneläinlääkäri, jolle ei varata pääsääntöisesti kiireettömiä ajanvarauspotilaita. Myös yksityiset eläinlääkäriasemat hoitavat päivystyspotilaita. Lakisääteinen vastuu on kuitenkin kunnallisella eläinlääkintähuollolla.

Lemmikkieläimiä hoidetaan vastaanotolla klo 9.00 -16.00 välisenä aikana. Tiistaisin ja torstaisin on järjestetty myös ns. ilman ajanvarausta vastaanotto klo 15–17, jolloin yksinkertaisia ja nopeita pieneläintöimenpiteitä kuten rokotuksia voidaan suorittaa ilman erillistä ajanvarausta. Keskiiviikkoisin tuotantoeläinmatkojen yhteydessä hoidetaan yksinkertaisia pieneläintapauksia myös Hailuodossa.

Varatun pieneläinajan voi perua puhelimitse tai sähköpostilla eläinlääkintähuollon yleisestä sähköpostiosoitteesta. Tuotantoeläinkäynti perutaan soittamalla ajanvarausnumeroon. Yhteystiedot ovat Internet-sivuilla <http://www.ouka.fi/oulu/ymparisto-ja-luonto/ajanvaraus-elainlaakarille>.

14.6.2. Saatavuus

Tuotantoeläinten ja hevosten osalta ei-kiireelliset sairaskäynnit hoidetaan pääasiallisesti tilauspäivänä, ellei asiakas erikseen toivo muuta ajankohtaa. Tilalla tehtävien massatöiden (esim. nupoutukset, sarven-sahaukset, terveydenhuolto, kuukausitarkastukset, hevosten hammashoidot) ajankohta sovitaan erikseen omistajien kanssa.

Saatavuustavoitteiden toteutumista seurataan osana eläinlääkintähuollon toimintaa. Tavoitteena on että:

- Ei-kiireelliset sairaskäynnit ja vastaanottoajat pyritään hoitamaan viikon sisällä. Peruspalveluita pieneläimille ja hevosille tarjoavat alueella myös yksityiset eläinlääkäriasemat. Asiakkaita pyydetään tarvittaessa kääntymään niiden puoleen.
- Terveydenhuolto- ja massatyökäynnit ja terveiden eläinten leikkaukset hoidetaan 3 viikossa ja loma-aikoina 6 viikossa.
- Pääosa eläinten omistajista saa palvelunsa alle 50 km etäisyydeltä.
- Kiireellisissä tapauksissa 90 % tapauksista saa palvelun alle 3 tunnissa tilauksesta ja 90 % tapauksista asiakkaan matka vastaanotolle tai eläinlääkärin matka eläintenpitopaikkaan < 100 km

Tilapäisesti loma-aikoina tai eläinlääkäreiden sairastapauksissa hoidon saaminen voi jonkin verran viivästyä. Kuitenkin niin, että potilaan hyvinvointi ei vaarannu viivästyksen vuoksi.

14.6.3. Palautteen kerääminen ja valitusten käsittely

Ympäristötoimen internetsivuilla on linkki asiakastyytyväisyyskyselyyn. Kyselyn kautta saatua palautetta käytetään toiminnan kehittämiseen ja eläinlääkintäsuunnitelman päivittämiseen. Palautetta kerätään myös Oulun kaupungin sähköisen palautejärjestelmän kautta <https://e-kartta.ouka.fi/eFeedback>.

Tyytymättömältä asiakkaalta pyydetään valitus kirjallisena. Vastaava eläinlääkäri tutkii asian ja antaa kirjallisen vastauksen. Valituksia ja palautetta hyödynnetään toiminnan kehittämisessä.

Mikäli on epäselvää onko tapahtunut hyvitystä vaativat virhe, asiakasta ohjataan viemään asia eläinlääkintävahinkojen arviointilautakunnan arvioitavaksi. Myös kunta voi tarvittaessa pyytää lausunnon eläinlääkintävahinkojen arviointilautakunnalta. Korvaustapauksissa korvaussumma määritetään tapauskohtaisesti. Työnantaja vastaa työntekijän aiheuttamista potilasvahingoista. Mikäli vahingon aiheuttaminen voidaan katsoa tuottamukselliseksi, kunta voi periä korvauksen eläinlääkäriltä.

14.7. Toimitilat

Eläinlääkäreiden käytettävissä on yhteinen vastaanottotila Oulussa. Toimitiloihin kuuluvat eläinten hoitoon liittyvien tilojen lisäksi myös lämmin autotalli ja toimistotilat. Huoneenlämmössä, viileässä ja jääkaappilämmössä säilytettäville lääkkeille on olemassa omat säilytystilansa. Instrumenttien pesuun ja desinfektioon löytyvät tilat ja välineistö. Myös tuotantoeläinten praktiikkavälineiden säilytykseen on olemassa omat tilansa. Pieneläinvastaanottoon kuuluu odotushuone, tarvittavat toimenpidehuoneet, leikkaustilat, röntgenhuone, tilat kuolleiden eläinten kylmäsäilytystä varten sekä toimistotilaa. Tilojen yhteydessä on asianmukaiset pesu- ja sosiaalitilat. Päivystävän eläinlääkärin tai sijaisen käytettävissä on myös vastaanottotilojen yhteydessä sijaitseva erillinen tila, jossa on sosiaali- ja keittiötilat.

Eläinlääkintähuollolla on Muhoksen kunnassa yhden eläinlääkärin perusvarusteltu sivupiste.

Hevospotilaiden pakkopilttuuta tai kaatamista vaativissa toimenpiteissä potilaat ohjataan hoidettaviksi yksityisille hevosklinikoille.

Siivous, vartiointi ja jätehuolto ostetaan ulkopuoliselta toimijalta. Jätehuoltosopimus sisältää myös vanhentuneiden lääkkeiden, käytettyjen neulojen yms. riskijätteen hävityksen.

14.8. Välineresurssit

Tuotantoeläinten hoitamiseen on joko eläinlääkärin itsensä tai ympäristötoimen hankkimana käytössä asianmukaiset suojavaatteet ja -jalkineet, ultraäänilaitte rektaalianturilla, hevosen kaatovälineet, hammasvälineet, astutusliinat, pulttipistooli ja normaalit synnytysapuun sekä peruseläinlääkintäpalvelun ja kiireellisen eläinlääkäriavun edellyttämään kirurgiaan tarvittavat instrumentit. Lisäksi käytössä on tarttuvien eläintautien ja zoonoosien varalta suojavarusteet ja näytteenotto- ja pakkaustarvikkeet.

Pieneläinvastaanoton varusteisiin kuuluvat ultraäänilaitte, eläinvaat, säädettävät toimenpide- ja leikkauspöydät sekä valaisimet. Myös perustutkimuksiin tarvittavat välineet löytyvät vastaanotolta. Käytettävissä on myös röntgenlaitteisto, inhalaatioanestesia-laitteisto ja happikone. Laboratoriovarustukseen kuuluvat mikroskooppi, verianalysaattorit, sentrifugi ja lämpökaappi. Pieneläinvastaanotolla on myös pakastin lopetettujen eläimien säilyttämistä varten.

Potilastietojärjestelmä sisältää potilaskortiston ja ajanvarausosion. Lemmikkieläinten osalta käytössä on yhteinen potilastietojärjestelmä, johon kaikki yhteisvastaanotolla tehdyt potilashoidot kirjataan.

Tuotantoeläinten hoidot kirjataan eläinlääkärikohtaisilla koneilla oleviin potilastietojärjestelmiin.

Instrumenttien pesu ja desinfektio on mahdollista vastaanottotiloissa. Työvaatteiden pesua ja huolto varten vastaanotolla on tarvittavat laitteet.

14.9. Ostopalvelut

Oulun seudun ympäristötoimi järjestää eläinlääkintäpalvelut pääosin itse. Oulun kaupungin Yli-Iin-suuralueen eläinlääkintähuolto ostetaan Oulunkaaren ympäristöpalveluilta. Ostopalvelun laadun tulee täyttää sopimukseen kirjatut vaatimukset. Oulun kaaren eläinlääkintähuolto raportoi vuosittain kyseisen alueen toteutuman osana omaa toteutumaansa mutta raportoi tiedot myös Oulun seudun ympäristötoimelle.

14.10. Perustason ylittävät palvelut

14.10.1. Erikoiseläinlääkäripalvelut

Oulun seudun ympäristötoimen eläinlääkintähuolto ei tarjoa erikoiseläinlääkäripalveluita.

14.10.2. Remissiomahdollisuudet

Vaativaa jatkohoitoa tarvitsevat pieneläimet lähetetään ensisijaisesti Oulussa sijaitseville erikoiseläinlääkäripalveluita tarjoaville yksityisille pieneläinklinikoille. Oulun seudun ympäristötoimen eläinlääkintähuolto pyrkii aktiiviseen yhteistyöhön ja toimivaan kommunikaatioon yksityisten palveluntarjoajien kanssa. Sairaalahoittoa vaativille pieneläimille tehdään lähete eläinsairaalaan.

Erytisoamista ja/tai – välineistöä vaativat hevospotilaat ohjataan yksityisille hevosklinikoille hoidettaviksi. Kiireistä erikoiseläinlääkärihoitoa vaativat hevospotilaat lähetetään johonkin hevossairaalaan. Näille potilaille annetaan riittävä ensiapu paikan päällä.

14.10.3. Laboratoriopalvelut

Eläinlääkäreiden käytettävissä on perusvälineistö tavallisimpien laboratoriotutkimusten suorittamiseen. Muut tarvittavat tutkimukset lähetetään ulkopuolisille palveluntarjoajille. Vastaanotolla on ohjeet ja tarvikkeet erilaisten näytteiden lähettämiseen.

15. Seuranta, arviointi ja raportointi

15.1. Valvontasuunnitelma

Oulun seudun ympäristötoimi liikelaitoksen johtokunta hyväksyy eläinlääkintähuoltosuunnitelman. Suunnitelma tehdään viisivuotiseksi, mutta se päivitetään ja hyväksytään vuosittain. Suunnitelman toteutuma arvioidaan vuosittain toimintavuotta seuraavan vuoden alussa Oulun seudun ympäristötoimi liikelaitoksen johtokunnassa. Sekä hyväksytty suunnitelma, että toteutumaraportti lähetetään Pohjois-Suomen aluehallintovirastoon määräaikaan mennessä.

15.2. Eläinlääkäripalvelujen käytön tilastointi

Resurssien riittävyyden arvioimiseksi ympäristötoimi ylläpitää tilastoa järjestämiensä eläinlääkäripalvelujen käytöstä. Tilastosta ilmenee vuositason sairaskäyntien, terveydenhuoltokäyntien ja pieneläinvastaaanottokäyntien määrät virka-aikana sekä sairaskäyntien ja pieneläinvastaaanottokäyntien määrät päivystysaikana kuntakohtaisesti. Tilasto on osa eläinlääkintähuoltosuunnitelman toteutumaa, jonka johtokunta hyväksyy. Toteutuma lähetetään vuosittain aluehallintovirastolle sekä tallennetaan valtakunnalliseen VYHA-järjestelmään.

15.3. Muu raportointi

Tarkastuksen tehnyt eläinlääkäri huolehtii henkilökohtaisesti seuraavien asiakirjojen lähettämisestä määräajassa aluehallintovirastoon:

- Eläinsuojelutarkastuskertomukset ja päätökset sekä muut eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvontaan liittyvät asiakirjat
- Terveysvalvontaohjelmien terveystarkastuskäynnit
- Tautiepäilyt
- Vastustettavien eläintautien hallinnassa tehdyt toimenpiteet

Muista viranomaisten pyytämistä vuosiyhteenvedoista vastaa se eläinlääkäri kenen toimenkuvaan kyseisen sektori kuuluu.

Vastaava eläinlääkäri yhdessä ympäristötoimen hallinnon kanssa vastaa eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvontatöiden laskutuksesta valtiolta voimassa olevan ohjeistuksen mukaan.

Liite 1 Resurssitarpeen kartoitus

1. ELÄINMÄÄRÄT ALUEELLA

Tuotantoeläintilojen määrä	Kpl		Kpl
Nautatilat	211	Vesiviljelylaitokset	2
Sikatilat	3	Turkistarhat	0
Lammas- ja vuohitilat	35	Tarhatun riistan toimintayksiköt	3
Hevostilat	93	Mehiläistarhat	27
Siipikarjatilat	13	Muut tuotantoeläinyksiköt	1
Lemmikit	noin 31000		

2. ELÄINLÄÄKÄRIPALVELUT

Terveys- ja eläinlääkärin määrä	Kpl		Kpl
Naudat		Siipikarja	
Tilat, joilla on terveydenhuoltosopimus	85	Tilat, joilla on terveydenhuoltosopimus	0
Tilat, jolla on terveydenhuoltosopimus kunnaneläinlääkärin kanssa	75	Tilat, jolla on terveydenhuoltosopimus kunnaneläinlääkärin kanssa	0
Terveys- ja eläinlääkärin omaavien tilojen prosenttiosuus kaikista nautatiloista	38 %	Terveys- ja eläinlääkärin omaavien tilojen prosenttiosuus kaikista siipikarjatiltiloista	0
Siat		Lampaat	
Tilat, joilla on terveydenhuoltosopimus	3	Tilat, joilla on terveydenhuoltosopimus	3
Tilat, jolla on terveydenhuoltosopimus kunnaneläinlääkärin kanssa	3	Tilat, jolla on terveydenhuoltosopimus kunnaneläinlääkärin kanssa	3
Terveys- ja eläinlääkärin omaavien tilojen prosenttiosuus ammattimaisista sikatiloista	100 %	Terveys- ja eläinlääkärin omaavien tilojen prosenttiosuus kaikista lammastiloista	9 %
Terveys- ja eläinlääkärin resurssitarve (htv)	0,3		
Muut kunnan eläinlääkärin palvelut (arvio tarpeesta)	Kpl		Kpl
Sairaskäynnit tiloilla	2200	Sairaskäynnit pieneläinvastaanotolla	12000
Virka-aikana	1700	Virka-aikana	8500
Päivystysaikana	500	Päivystysaikana	3500
Kunnan eläinlääkärin palveluiden resurssitarve (htv)	7,8		

3. ELÄINTEN TERVEYDEN VALVONTA

Terveysvalvonta	Kpl		Kpl
Pakolliseen terveysvalvontaan kuuluvat tilat		Vapaaehtoiseen terveysvalvontaan kuuluvat tilat	
Siipikarjan salmonellavalvontaohjelma	7	Maedi-visna/CAE	3
Uudistuseläimiä tuottavat sikalat, salmonellavalvonta	0	Tarhattujen hirvieläinten terveysvalvontaohjelma	0

Keinosiemennyssonneja tuottavat nautojen pitopaikat, salmonellavalvonta	0	Vesiviljelyeläinten terveystarkastukset	2
Raakamaitoa luovuttavat nautojen pitopaikat, salmonellavalvonta	5		
Muu eläinten terveyden valvonta	2		
Eläinten terveyden valvonnan resurssitarve (htv)	0,1		

4. SIVUTUOTEVALVONTA

	Kpl		Kpl
Haaskan pitäjäksi ilmoittautuneet toimijat	6	Sivutuotealan laitokset	14
Ilmoitetut haasket/v	4	Hautaamisilmoitukset/v	0

5. ELÄINTEN HYVINVOINNIN VALVONTA

Ilmoituksenvaraiset kohteet	Kpl		Kpl
Kennelit	9	Eläinkaupat	4
Hevostallit	93	Eläinlaitokset	8
Riistanhoidolliset tarhat	3		
Luonnonvaraisten eläinten lihan, munien tai siitoseläinten tuotantotarhat	1	Muu eläinten hyvinvoinninvalvonta	1
Epäilyyn perustuvat eläinsuojelutarkastukset (arvio)	400		
Eläinten hyvinvoinnin valvonnan resurssitarve	1,8		

6. ELÄINLÄÄKINTÄHUOLLON HENKILÖRESURSSIT

Eläinlääkärit	Htv		Htv
Eläinten terveyden valvonta	0,1	Eläinlääkintähuollon hallintotehtävät	0,2
Eläinten hyvinvoinnin valvonta	1,8	Muut tehtävät	0
Tuotantoeläinten terveydenhuolto	0,3	Eläinlääkäriresurssit yhteensä	11
Muut eläinlääkäripalvelut	7,8		
Elintarvikevalvonta	0,8		

Muut kuin eläinlääkärit	Htv		Htv
Eläinlääkärit/avustajat	4,5	Eläinlääkintähuollon hallintotehtävät	0,5
Välinehuolto, siivous ym.	0	Muut tehtävät	
Sihteerit-/toimistopalvelut	0,75	Muut kuin eläinlääkäriresurssit yhteensä	5,75

1 htv = 220 htp

Liite 2 Henkilöstöresurssit ja toimenkuvat

Eläinlääkärit:

	toimenkuva		
	Tuotantoeläinpraktiikka	Pieneläinpraktiikka	Virkatehtävät kuten eläinsuojelu ja eläintautivalvonta
praktikko/vastaava eläinlääkäri	x	x	tarvittaessa
praktikkoeläinlääkärit 8 kpl	x	x	tarvittaessa
praktikkoeläinlääkäri, valmiuseläinlääkäri	x	x	tarvittaessa
praktikkoeläinlääkäri		x	tarvittaessa
valvontaeläinlääkäri	x ¹	x ¹	x

1) päivystys tarvittaessa

Avustava henkilökunta:

Tehtävä:	määrä htv
Vastaava pieneläinhoitaja	1
Pieneläinhoitaja	5

Liite 3 Painopistealueet

Valvonnan alue	Painopiste	2018	2019
Yhteiset	Eläinsuojeluvalvonnan sähköisen järjestelmän (ELVI) käyttöönotto		x
	Täydentävien ehtojen eläinten hyvinvointia koskevien muutosten toimeenpano		x
	AVI-kohtainen painopiste PSAVI: sikojen ulkonapitokiellon valvonta	x	
Eläinten lääkitseminen	Uudistetun eläinten lääkitsemistä ja lääkkeiden luovutusta koskevan lainsäädännön toimeenpano PSAVI painopiste: hevostallien lääkkeidenkäytön valvonta	x	
Eläimistä saatavat sivutuotteet	Sivutuotteiden sisämarkkinakaupan valvonta	x	